

Maria Levynska,
teacher of Ukrainian language and literature
Municipal Institution «Ananyiv Lyceum No. 1
of the Ananyiv City Council
in the Podilskyi District of the
Odesa Region»

**COMPREHENSIVE FINAL ASSESSMENTS IN UKRAINIAN LANGUAGE BY
PERFORMANCE GROUPS (II SEMESTER, Year 8)**

*Дата першого надходження статті до видання 08.01.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування 17.01.2026*

© Свінтковська С. А., Верголі Л.Т., Левинська М. В., 2026

УДК 37.016:821.161.2(07)

[https://doi.org/10.61339/2786-6947.2026.1\(13\).369669](https://doi.org/10.61339/2786-6947.2026.1(13).369669)

Шумілова Наталя Олександрівна,
вчитель української мови і літератури
Старосільського ліцею Петропавлівської сільської ради
Білгород-Дністровський район
Одеська область,
Україна

ЛЕСІ УКРАЇНЦІ-155: ЧАЙНА ЦЕРЕМОНІЯ, ПРИСВЯЧЕНА ДНЮ УКРАЇНСЬКОЇ ЖІНКИ.

5 УРОКІВ ЖИТТЯ ВІД ЛЕСІ УКРАЇНКИ

***Анотація.** Практична розробка присвячена проведенню уроку-круглого столу у форматі чайної церемонії, приуроченої до 155-річчя від дня народження Лесі Українки та Дня української жінки. У матеріалі розглядаються п'ять ключових життєвих уроків письменниці крізь призму сьогодення, що розкривають її погляди на свободу слова, право вибору, право на слабкість, незламність духу перед обличчям випробувань та рівноправність жінок. Захід спрямований на поглиблення знань учнів, розвиток критичного мислення й виховання патріотизму та поваги до української культурної спадщини.*

***Ключові слова:** Леся Українка, День української жінки, круглий стіл, незламність, фемінізм.*

МЕТА: поглибити знання учнів про життя і творчість Лесі Українки крізь призму сьогодення; показати актуальність ідей, поглядів, творчості письменниці в сучасному світі; формувати вміння осмислювати текст у контексті сучасних подій; розвивати критичне мислення, творчу уяву та навички самовираження; виховувати повагу до української жінки та національної культурної спадщини, почуття громадянської свідомості й любові до України.

ФОРМАТ ЗАНЯТТЯ: круглий стіл.

Перебіг уроку

I. Організація класу

Вчитель. Добрий день, учні та гості нашого уроку.

Сьогодні я обрала форму уроку-круглий стіл. Метою такої методики є не стільки вивчення нового матеріалу, скільки обмін думками, де усі учасники мають рівні права на висловлення своєї точки зору. Це сприяє дружній, позитивній атмосфері.

Сьогодні виповнюється 155 років від дня народження української поетеси та письменниці Лесі Українки. І саме в цей день, 25 лютого, на честь народження поетеси, з'явилось у наших календарях у розпал війни свято День української жінки, яке є доволі молодим. Його почали святкувати 25 лютого 2023 року на честь дня народження найвідомішої української письменниці та громадської діячки Лесі

Українки. Сьогодні – день, коли Україна говорить жіночими іменами. Іменами тих, хто стояв біля витоків держави. І тих, хто сьогодні захищає її, лікує, навчає й прославляє.

Це свято не про весну та красу, а про вшанування сили, волі та любові української жінки.

Бути україною сьогодні – це не про національність, а про стан душі. Це про силу любити, захищати, працювати та вірити у краще майбутнє нашої держави.

Це стосується жінок, дівчат, які проживають на території України, тих, хто виїхав за її межі, але душою разом з Україною. Які, незважаючи на обставини, є прикладом незламності.

Відеоролик «Незламна Україна».

II Оголошення теми і мети уроку.

Вчитель. Сьогодні ми вшановуємо роль жінки-берегині та видатних українок, спираючись на спадщину Лесі Українки. Сьогодні на уроці у нас будуть і інтерактивні бесіди, презентації про видатних жінок, творчі завдання, сучасні саундтреки та обговорення сучасної ролі жінки, виховуючи повагу та гордість за українську жінку.

Талановита і незламна. Її твори, глибокі переконання та погляди на життя актуальні й сьогодні. Сьогодні ми розглянемо 5 уроків життя, які залишила нам Леся Українка. Проаналізуємо їх, порівняємо. Можливо щось візьмемо собі...

III Засвоєння нового матеріалу.

Презентація «5 уроків життя від Лесі Українки».

УРОК 1. Жінка має право говорити свою думку як і коли хоче.

У багатьох творах Леся Українка підіймає теми, які були табу для тогочасного суспільства. Проте поетеса була сильною духом і не боялася говорити власну думку всьому світу. Письменниця впевнено і сміливо писала про любов до Батьківщини, про кривди рідного краю всупереч тиску російської влади: «І все-таки до тебе думка лине, мій занашанований, нещасний краю...».

Сучасний саундтрек «І все-таки до тебе думка лине...».

УРОК 2. Жінка не зобов'язана виходити заміж.

Через свої феміністичні погляди Леся Українка мала непорозуміння з батьками. Наприклад, виник конфлікт, коли вона та її молодша сестра Ольга не хотіли брати церковний шлюб. Вони вважали принизливим для жінки вінчальний обряд, який передбачав цілковиту покору чоловікові і довічне йому служіння.

Правоту своїх переконань Леся намагалася відстояти в бесідах з матір'ю, яка ніяк не погоджувалася прийняти факт неформального шлюбу доньки Ольги. І це їй, деякою мірою, вдалося. Проте згодом, під тиском часу й умовностей, самій Лесі довелося поступитися. Вона повінчалася зі своїм чоловіком Климентом Квіткою. Свою поступливість вона пояснила лише турботою про нього.

З погляду церкви, шлюб (вінчання) – це не просто юридичний договір, а Таїнство, у якому наречені отримують благодать Святого Духа для спільного життя, освяченого Богом. Церква розглядає шлюб як довічний, нерозривний союз чоловіка та жінки, прообраз стосунків Христа та Церкви, мета якого – взаємна любов, спасіння душ та народження дітей.

Відеоролик «Таїнство вінчання».

УРОК 3. Жінка має право на слабкість.

Звісно, за зачиненими дверима Леся Українка відчувала біль, інколи почувалася розбитою і знесиленою. На такі емоції має право кожна з нас. Не забуваймо, що наша Леся – жінка із вразливою тонкою душею. У її житті були особливо прикрі падіння і болісні втрати.

До прикладу, втрата її найбільшого кохання – Сергія Мержинського. У ніч його смерті Леся відчувала творчий вибух. На одному подиху вона написала глибоку драматичну поему «Одержима». Пізніше вона згадуватиме, що якби в ту страшну ніч не вилила свій біль у слові, то, мабуть, могла би збожеволіти.

Відеоролик «Будь собою».

УРОК 4. Без надії таки сподіватись.

Життя ще у ранньому віці навчило Лесю Українку бути сильною. Через важку хворобу, туберкульоз, яка вразила її ще в дитинстві, вона була змушена залишатися мужньою і берегти в серці надію. У тендітному втомленому тілі жив неймовірно хоробрий дух. Незважаючи на сильний фізичний біль і слабкість, які Леся відчувала майже щодня, її творчість звучить оптимістично, у ній лунають життєрадісні мотиви, сповнені віри у краще. І такому життєвому креду вона залишається вірною до останніх днів.

Так! Я буду крізь сльози сміятись,

Серед лиха співати пісні.
Без надії таки сподіватись.
Буду жити – геть думи сумні!

Монолог « Жінка під час війни».

Хвилина мовчання на вшанування пам'яті військових та мирних громадян, загиблих внаслідок збройної агресії росії, серед яких багато жінок.

УРОК 5. Жінка може все.

Якраз наприкінці XIX століття, в активний період творчості Лесі Українки, в українському фемінізмі відбувся перехід до нової стадії, до активного протесту й боротьби за жіночі права. Лесья Українка була «інопланетянкою» свого часу. Вона мала революційні ідеї, метою яких було розширити поле діяльності жінок за межі дітей, церкви та кухні.

Твори Лесі Українки також відкрили дорогу в українську літературу жіночим дійовим особам, які, будучи складними особистостями, залишалися водночас жінками з тіла і крові – людьми з інтелектуальними та емоційними потребами. Авторка досягає багатогранних зображень жінок за допомогою різних художніх засобів. На тлі сучасних рухів за права жінок її слова є особливо актуальними.

Презентація « Видатні жінки України».

Ми зібрали лише невелику частину з тих, чий імена вписані в історію України. Насправді їх значно більше. Українські жінки творили й продовжують творити реальність – сміливо, гідно та незламно.

IV. Заключна частина.

Вправа « Незакінчене речення»

Пісня « Берегиня». Чайна церемонія та привітання.

Легенда.

Колись у давні часи Бог роздавав народам дари. Одним дав золото, іншим – моря, ще іншим – великі міста й дороги.

А коли підійшла Україна, у кошику вже майже нічого не залишилось. Лише зерно, пісня й одна жінка. Здивувалися ангели:

- Господи, що ж ти даси цьому народові?

І відповів Бог:

- Дам їм жінку, яка вміє чекати й любити, плакати тихо, але стояти міцно, берегти дім навіть тоді, коли навколо буря. Вона навчить дітей співати, посіє хліб у землю, навіть якщо земля ще холодна, і запалить свічку надії там, де інші вже опустили руки. Мине багато років, прийдуть випробування, але доки в Україні буде така жінка – буде жити і сама Україна.

Бо її сила – не в мечі, а в серці, що вміє любити без краю.

Natalia Shumilova,

Teacher of Ukrainian Language and Literature
at the Starosilsky Lyceum, Petropavlivka Village Council
Bilhorod-Dnistrovskyi District
Odesa Region,
Ukraine

LESYA UKRAINKA-155: A TEA CEREMONY DEDICATED TO UKRAINIAN WOMENS DAY.

5 LIFE LESSONS FROM LESYA UKRAINKA

Abstract. This article outlines a roundtable lesson structured as a tea ceremony dedicated to the 155th anniversary of Lesya Ukrainka's birth and the Day of Ukrainian Women. The material examines five core life lessons from the writer through the lens of the present day, highlighting her views on freedom of speech, personal choice, the right to vulnerability, resilience in the face of hardship, and women's rights. The educational event aims to deepen students' knowledge, foster critical thinking, and cultivate patriotism and respect for Ukraine's cultural heritage.

Keywords: Lesya Ukrainka, Day of Ukrainian Women, roundtable, resilience, feminism.

Дата першого надходження статті до видання 11.03.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування 18.03.2026